

KATABBA 11 NGALWO FUTU JAMI BULABEWA FANTĒWINNA

JAMIWA KĒRĒNTAWA KURU SANDIYA MANADĒ AWO KURA SURO CIDA KANJIMALIBE DĒN KURU JIRE JAMI SANDIYA MAJARAWABE ZAMZĒNA DĒRO KĒNDON TAIDAZĒ FAIDAWA. NGO KATABBA FAIDAWA SANDI 11, KĒLTĒU KURU KĒLA KĒLAN ZANDE KĒNDOBE.

1. NA DAAMMA DĒ ASUNĒ

- Kulashi diye kĕla muradĕwa kawuli tartabe wa kuru manabewa zawal manabe ndason jami bulabe dĕ kĕrmaro shin faidatayinno notĕro, zawal ndaso sandiye sasanawo kurufutuyi ro sandiye cidawu kanjimalibe dĕro manazaiya sarawu ro.
- Shi kulashi dĕ futu bula dĕn manatainna kuru fatowa hawarrabe wa dĕro hangalgĕnazĕ; futu jami bulabe dĕye kawuli tarzayinna; futu maiyanza dĕ dasawuna wa; daraja ilmunzabe wa; tĕlamiyin manazayin; saa wa, junsu wa kuru numgade gade suro jamibe dĕa; kuru awoa gade adazana sadin dĕa.
- Shi futu jami dĕye hawarra fanzayin dĕa kuru zawal futu am gade gadebe hawar sawandayin dĕ gotiya daji zawal ndaso gotĕ sandiro hawarra dĕ tinno asutin.

2. FUTU HAWARRA DĒ TINNA DAWARNE

- Futu hawarra fal gader gadero tinna fulutĕbe dawarne au waltĕm hawar fal kĕnjobe, hawar fal kĕnjobe duno ikke kuru karabkawa dĕ hawarra dĕ sabsa daji sandiye zawal hawar tartabe dĕn tarza.
- Futu jawawu ngalwo ro ciskĕm kalaktĕwu be dĕ, taidazĕ ngĕla futu tĕdinna kuru ndu sha sudinna notĕro, ndiso suro karabka benna kuru ndikate karabkawa benna so.
- Am suro cidabe dĕn gulzaiya gotin dĕ sandiye futu kĕndobe ngalwo dawarza shi do futu amarzana dĕ fulejinna, woku ngawon dĕ tĕwayinna kuru hakku karabkawabe wa kuru jamibe wa so.
- Waneye nzundu hawar tartĕbe dawarrata buron mbejiro waljin, misallo, kufu cidabe jamiro kawuli kĕnjobe dĕ mbejiro yayi waljin dawu cida nzĕkaben. Adĕ shima lamar dĕwo maa, cidawu gade dotĕ dĕ muradĕtĕna.

FICHE PRATIQUE

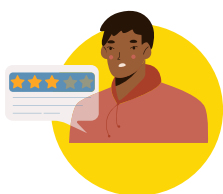
3. JIRE DĒ TARRĒNE, KĒLARAĀKI BARO KURU HAWAR RAKTĒ SURON AWOA LAA TĒDINNA

- Wakilla karabkawabe wa kuru sawaa cidabe wa rokkoro kältəno cidano hawarri tartəyinno tawaktəno kuru, jawawuyi nandiro kalaksayinno təmano.
- Tawatkəne hawar katedən baro asutəna dalil kulashi hawarra kuru kawuli muradətəna tədəna dən asutəna də təmbulunaro walzə.
- Nandiya am suro cidabe dən gulzaiya fantinna də futu tudinna kuru zawal təwayinna kawuli bəlin kənjobe də katab kura, taanasro kawuli muhim suronzən awoa laa magadebe fantiya watəna wa.

4. ZAWAL BAYAN KĒNJOBĒ DĒ GADE GADERO DIYIO

- Shi zawalla kadda koknəwiyya, shi jami dəro kawuli tartə də tiyerin ba dalil zawal fal bannatəna dəro.
- Hangal gənane futu mundu gade gadeye zawal hawarra tartube dəa lezənana də kuru futu mundu kura dəye zawal kuribe dəro kältəna də (misallo, hawar facebook ye də raktə sha cin tartəyin).
- Cidawu adatənaso gənyima də, misallo fato hawarrabe wa kuru karabkawa hawarra habtəma wa, karabka telecommunications ne wa kuru am sabbətəwa kəndoma wa, sandiye raksa ilmunza sadinne kuru bana kəla lamarra dəyen sadinne.

5. "ZAWAL FAL" HAWARRA FATĒBE DĒ WANĒYE KWALLE

- Jami ,bulabe də zawal korowa kəla hawar sawandanabe dən sadinna sawandiya sarauna.
- Misallo, notəban kawuli "kadda" zutəyin SMS lan dawari na jamiben bayan fandobe tədinyin; dalil adəyen, korowa kadda tədin, kuru kaziyi laa nzəkabero waljinna laa kəladin jawawu tədinyiro kojnin.(shi kakkadi jirewa "korowa 10 kələnəm korobe kawu kawuli SMS ye də tarrəminno" kəla adəyen shawari ngəlaye).
- Faida wa kufu laa shawari be kokta də shawari wa bəlin kudo ro kuru jamibe sawandə korowanza laa mbeji wa sadinne kuru jawawu sandiro təna də nanza dən kalkallo kəndo ro.
- Adə mundu kura, mundu gana au mundu ba yayi ro waljin, misallo: Kufu laa facebook lan hijirawube shiro cissayinna, radio min bayanna la kəndo au sammno shawaribe laa yayi.

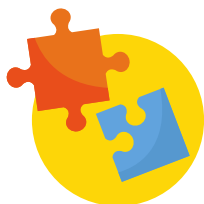

FICHE PRATIQUE

6. AWO TĒMADĒNA SO DĒRO HANGALGĒNATĒ KURU AWO FANEFANE LAN FANTĒNA SODĒRO KĒRIWUTĒ

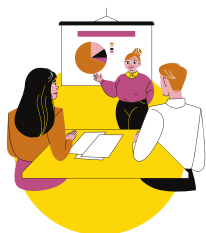
- Suro bulawabe samman, awoa laa tēmawa kuru fanefaneya dā ayima gēnyi awo nowata. Ndiso bayan fandoba, ndasonzama watinna ba.
- Am do dawu cidabe dān gulzaiya fantin dā raksa fanefane adā gurzayin kaziyi jamibe dā kārēnzainna, hawarra shi gēnyima dā ro hangalgēnatā' kuru kasadā goza sandiro bayan jirewa kuru tawatkata zawal mburshewan sadā. Andeye nyiro dunowa yiye kakkadi bayanna tawatkawa adā kēratā ro "katabba 10 bayan shi gēnyima dā fulutābe social media men"

7. WANDE KASADĒ AM GADEYE SADIN DĒ NYIYE

- Kasadā bayan kēndobe dā dumtāro, ilmu cidawube dā tēra kuru nasha cidawu be kasadāwa dān faidatāne.
- Cidayi so tēdinno kore kuru kēlanzaro garrāne. Jami bulabe dā asune, sawaa cidabe wa kuru cida nya sandiya cida nēwinna.
- Misallo, amso marantaro ngēwuro lezayin ma, litari ro au na samtulabe ro, raknēm bayanna nēmdā dawu cidawa adāye ro kēllēmin, mallumma wa cidatā ro, amkurawaa, cidawu nēlewabe wa, cidawu samtēlabe kēlanzākobe wa, gade gabsēna wa.

8. KARAIYA MURADĒTĒNA DĒ DAWARNE

- Shi adā dā taidazā faidawa nyiro tawadā duno cida adā kēndobe kēnjo ro, muwom kuru jawawu kaakta ro.
- Futu dawarinēm bayan kēndobe dawarnēma dān kara kuru futu dawartēna dān, cida duwasashiye dā kare cidabe wa cidawu wa muradēzēna, dawudān kare cidabe wa, nzundunzā notāwa, kungēna cida dā kēndobe wa kuru waneye nzundu laa gade.
- Taidazā faidawa karaiya 'kārēntabe wa kuru jawawu kalaktabe wa' suro dawarinēmbe dāro ikke, sau cida dāye sēwandā jawawu ci kawuli jamibe tarzayin dāro.
- Tawadā cida dā dumjinne ro hangalgēnane kuru nzundu bana dā faidajinne wa wune. Misallo, na bayan kēndobe kēltāna wa, tawatkāne sandiya tēwandinno walzā (na dāa, tēlam dāa, duluwu kare ruwobe fandobe wa) kuru shi shawari adāa kuru buruwu wa sandiya kēla kēlan sasirtā ngawo dā tēwayin.

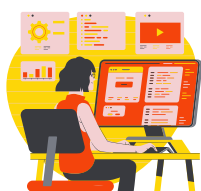

FICHE PRATIQUE

9. JARABNE KURU WALTƏNE KULASNE

- Jami bulabe dawu awoa tadin dən dawunba də wa kore ayi nankaro sandi dawun ba də.
- Jami laan suro bulabe dən faidatəne - tadami wa, maskinna wa, kawuwa wa, citə bəlinmi wa.
- Awoa kaziyi dəro sulhu də suwudinna takne.

10. "JIRE" DIYE MUNDU DƏRO CISTƏWUN

- Mundu də zawal bəlin jami bulabe ro bayan kənjobe suwudin; jami də kadda ro sandiya kəltuyin. Mundu də am na cintube raksə nazəyin, bana sudə bana tadin dəa habsəyin, faidanzə surayin.
- Suro woktu fallen, mundu də sambisoro shi ruwunzə gənyi kuru adə nankaro zau ro faidawa bayanna dəro cista də, taanasro bayanna muhiminne də, futu adatəna wa kuru sandənawa ro.
 - Wande hangalnəm mundube gozənyi. Tawadə ndumaro "zau gənami ro(digital)", awoa isayin adəro hangalgənanane:
 - Mundu də kəmanzəwa ro walzə. Shi kəmanzə zawal dəye də lamar dən muradənzəwa wa au kam laan?
 - Ndumaro gotənyi ro. Awoa suro dən zutəyin də ngaidən kam laa ro gozəna laa ro gozənyi wa suro am ye dən?
 - Bayanna liwo. Bayanna zawal adən tartəna də ayi mburshe sha ndumabe lezənyiye wo?
 - Yaktə digitalle. Shi zawal adəma də am sandiya ngaitəna də zawal adə fandobe sandiro dabtəna wa?
 - Kalkal. Zawal adəma də jami bulabe dəye kasatsana wa?

10. KƏLTƏNO

- Shi nzundu bayanna kawuli wa tartabe də na nduso ye raksə awoa surawuna gultəbe. Shi kakkadi adə bana sudin • maskinbe b• ayan sawandən.
- Zawalla gade gana sandin faidatəmiya, waneye am laa sandiya suron təlumin. Turinba" am (ngatəna) ngaitəna də sandiya matə notə kuru sandiro zawal laa taanasben bayanna gumtəu.
- Ilmu karabka wa gadebe dən faidatəne au sawanəm cidabe dən nya banazə am gade gade nya kərəntəwu dəro ngəla ro bayan diye.